

PATVIRTINTA

VšĮ Anykščių rajono savivaldybės ligoninės
direktorius 2025 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. V - 32

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LIGONINĖS
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Viešosios įstaigos Anykščių rajono savivaldybės ligoninės (toliau - Ligoninė) atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų nutraukimo tvarkos aprašas (toliau - Tvarkos aprašas) nustato asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo pacientui, kurio veiksmai yra nederami ir (ar) kelia grėsmę Ligoninės sveikatos priežiūros specialisto ir (ar) kito darbuotojo, kito paciento sveikatai ar gyvybei atsisakymo ar nutraukimo teikti paslaugas tvarką. Tvarkos aprašas taip pat reglamentuoja sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) kitų Ligoninės darbuotojų veiksmus esant šioms aplinkybėms.

2. Ligoninės Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 str. 9 dalimi.

**II SKYRIUS
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
NUTRAUKIMO SĄLYGOS**

3. Paciento nederamo elgesio, žeminančio sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą, ir (arba) trukdančio teikti kokybiškas paslaugas jam pačiam ir kitiems pacientams, atpažinimo kriterijai:

3.1. fizinį skausmą sukeliantys paciento veiksmai (sugriebimas už rankos, pastūmimas, sudavimas, įspyrimas ir kt.);

3.2. nepriimtinas ar nepageidaujamas paciento fizinis kontaktas (prisilietimas, glostymas, grybštelėjimas, plekštelėjimas ir kt.), siekimas prisiliesti, apkabinti, ar fizinio kontakto reikalavimas;

3.3. paciento žeminančių žodžių ar gestų, nukreiptų prieš sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo savivertę ir savijautą, naudojimas;

3.4. tiesioginiai arba netiesioginiai grasinimai, gąsdinimai, nepagrįsti kaltinimai, kurie sukelia neigiamas emocijas ar prastą savijautą;

3.5. sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo išvaizdos komentavimas, žeminimas, garbės ir orumo įžeidimas;

3.6. paciento veiksmai, kuriais siekiama paveikti sveikatos priežiūros specialistą atlikti darbus arba suteikti paslaugas, nesusijusias su sveikatos priežiūros specialisto kompetencijomis ir vykdymomis funkcijomis;

3.7. kiti nepriimtini, bauginantys, žeminantys ar įžeidžiantys paciento veiksmai, trukdantys jam pačiam ar kitiems pacientams gauti kokybiškas paslaugas.

4. Paciento elgesio, keliančio grėsmę sveikatos priežiūros specialisto ar kito Ligoninės darbuotojo sveikatai ar gyvybei, teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, atpažinimo kriterijai:

4.1. pacientas nereaguoja į sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo nurodymus, yra įniršęs, įsitempęs, pasirengęs pulti;

4.2. pacientas grasina sveikatos priežiūros specialistui (susidoroti, suduoti ir kt.);

4.3. pacientas rankoje turi ginklą, peilį ar bet kokį kitą daiktą, kuris gali būti naudojamas kaip ginklas;

4.4. pacientas blaškosi, šaukia, mēto daiktus ar pan., tuo sukeldamas pavojų sau ir (ar) kitiems.

5. Atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ar paslaugų teikimo nutraukimo sąlygos:

5.1. pacientui neteikiama ir nėra reikalinga būtinoji medicinos pagalba;

5.2. paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės;

5.3. pacientas nekeičia savo elgesio po prašymo nutraukti nederamą elgesį;

5.4. pacientas nenutraukia savo nederamo elgesio po įspėjimo dėl paslaugų teikimo nutraukimo.

III SKYRIUS

DARBUOTOJŲ VEIKSMAI IDENTIFIKAVUS NEDERAMĄ PACIENTO ELGESĮ AR VEIKSMUS

6. Pagal Tvarkos aprašo 3 ir 4 punktus asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo metu identifikavus nederamą paciento elgesį ar paciento veiksmus, keliančius grėsmę sveikatai ar gyvybei, atliekami šie veiksmai:

6.1. jei žodinis įspėjimas paciento nesudrausmina ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą trikdantys neteisėti veiksmai nėra nutraukiami, asmens sveikatos priežiūros specialistas, atsižvelgdamas į paciento veiksmų neteisėtumo mastą ir sveikatai ar gyvybei grėsmės lygį, išskviečia Ligoninės saugos tarnybos darbuotoją (jei toks yra) ir (arba), jei būtina, policijos pareigūnus bei padalinio vadovą (jei nėra - jį pavaduojantį sveikatos priežiūros specialistą, jei nėra - budintį gydytoją);

6.2. jeigu pacientas nenutraukia savo neteisėtų veiksmų, asmens sveikatos priežiūros specialistas žodžiu informuoja, kad pacientas teisės aktų nustatyta tvarka sveikatos priežiūros paslaugai turės registruotis iš naujo kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (išskyrus būtinąsios medicinos pagalbos atvejus) ir saugos tarnybos darbuotojas (jei toks yra) ir (arba) policijos pareigūnai išlydi pacientą iš Ligoninės patalpų. Asmens sveikatos priežiūros specialistas paciento medicinos dokumentuose pažymi, kad paslaugų teikimas buvo nepradėtas arba nutrauktas dėl paciento neteisėtų veiksmų ir juos motyvuotai aprašo (nurodo įvykio liudytojus, kitas reikšmingas aplinkybes), taip pat nurodo, kad pacientas informuotas apie galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugą registruodamasis jai iš naujo kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje teisės aktų nustatyta tvarka (išskyrus būtinąsios pagalbos atvejus). Šį medicinos dokumentą asmens sveikatos priežiūros specialistas pasirašo kvalifikuotu elektroniniu parašu ir paciento informavimo tikslu įkelia į elektroninę sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (toliau - ESPBI IS).

6.3. jeigu pacientas nutraukia savo veiksmus, asmens sveikatos priežiūros specialistas pradeda arba tęsia sveikatos priežiūros paslaugos teikimą, tačiau paciento veiksmus, dėl kurių buvo svarstoma nepradėti arba nutraukti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, aprašo paciento medicinos dokumentuose.

6.4. Apie paslaugų teikimo nutraukimą dėl nederamo ir (ar) grėsmę keliančio paciento elgesio, asmens sveikatos priežiūros specialistas nedelsiant informuoja Ligoninės administraciją Tarnybiniu pranešimu.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7. Tvarkos aprašas taikomas visuose Ligoninės skyriuose.

8. Pacientas, manydamas, kad dėl atsisakymo teikti jam sveikatos priežiūros paslaugas, paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo buvo pažeistos jo teisės, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme nustatyta tvarka.

9. Pasikeitus Tvarkos apraše nurodytų teisės aktų nuostatoms, teisės aktams netekus galios ar įsigaliojus naujiems teisės aktams, kurie kitaip reguliuoja Tvarkos apraše aptariamus aspektus, Tvarkos aprašu vadovaujamosi tiek, kiek jis neprieštaruja Lietuvos Respublikos teisės aktams, kartu atsižvelgus į pasikeitusį teisės aktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą.